

Raad voor Cultuur

Aan
De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
p/a de Algemene Rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

Onderwerp
Ontwerpselectielijst archiefbescheiden *Deviezenbeleid* over de periode
1945-1981 voor de zorgdragers de ministers van Buitenlandse Zaken,
Financiën Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit en Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap

Zeer geachte mevrouw Van der Laan,

1. Bij uw hiernaast vermelde brief u de Raad voor Cultuur mede, dat de bovengenoemde zorgdragers in de zin van de Archiefwet 1995, u hebben verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden *Deviezenbeleid* over de periode 1945-1981.
In uw brief verzocht u de Raad om binnen drie maanden advies uit te brengen. Hierbij biedt hij u zijn bevindingen¹ aan.
2. De Raad heeft de ontwerplijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 4 en 5 uitgewerkt. Mits rekening wordt gehouden met zijn aanbevelingen, adviseert de Raad u deze selectielijst vast te stellen voor de periode 1945-1981.
De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden in de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies mede beantwoord.
De bijlage bij dit advies bevat een aantal concrete aanbevelingen voor redactionele verbeteringen die de bruikbaarheid van de lijst kunnen bevorderen en misverstanden over de interpretatie van handelingen kunnen voorkomen.
3. *Toetsing van procedurele aspecten*
§ 3.1. Ontwerplijst
Deze ontwerplijst is tot stand gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-)overheid, de zgn. PIVOT-methode. Aan het ontwerp is een institutioneel onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport *Deviezen zijn*

R.J. Schimmelpennincklaan 3
Postbus 61243
2506 AE Den Haag
Telefoon 070 - 310 66 86
Telefax 070 - 361 47 27
E-mail cultuur@cultuur.nl

Datum

Uw kenmerk
C/S/03/2331
Uw brief van
15-09-2003
Ons kenmerk
arc-2003.6426/3

¹ Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad.

schaars. Een institutioneel onderzoek naar het deviezenbeleid van de overheid in de periode 1945-1981 (Den Haag 2002, PIVOT-rapport nr. 132).

§ 3.2. *Drieboeksoverleg*

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het zogenaamde drieboeksoverleg, waarin, zoals voorgeschreven in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995, ontwerpselectielijsten tot stand komen.

Hieruit is de Raad gebleken, dat dit overleg voor alle aanvragende zorgdragers was samengesteld zoals artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 voorschrijft. Al ten tijde van het drieboeksoverleg is een historicus uitgenodigd om als externe deskundige aan de voorbereiding van de ontwerplijst mee te werken.

Pagina

2

Ons kenmerk

arc-2003.6426/3

§ 3.3. *Terinzagelegging*

De openbare terinzagelegging heeft, zoals uw adviesaanvraag vermeldt, niet geresulteerd in reacties.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerplijst (§ 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (§ 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (§ 4.3).

§ 4.1. *De reikwijdte van de ontwerplijst*

De ontwerplijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen over de periode 1945-1981, waarvan de neerslag valt onder de archiefwettelijke zorg van bovengenoemde zorgdragers.

De Raad heeft met verbazing en bezorgdheid kennis genomen van de argumenten van De Nederlandsche Bank om niet deel te nemen aan de vaststellingsprocedure voor deze lijst. De Nederlandsche Bank verkeert kennelijk in de veronderstelling dat de Archiefwet 1995 niet van toepassing is op de neerslag van het handelen van de bank op dit beleidsterrein, omdat het een afgesloten taak betreft. Het verslag van het drieboeksoverleg vermeldt dat de Algemene Rijksarchivaris de bank bij herhaling heeft verzocht om aan de procedure deel te nemen. Het verslag vermeldt niet dat de Algemene Rijksarchivaris de foutieve interpretatie van de Archiefwet door deze zorgdrager heeft weersproken.

De Raad adviseert u om al het mogelijke te doen om De Nederlandsche Bank van zijn archiefwettelijke verplichtingen,

ook ten aanzien van deze afgesloten archieven, te doordringen. Hij acht ook een melding van deze kwestie aan de Rijksarchiefinspectie op zijn plaats.

De minister van OCW vraagt vaststelling van de ontwerplijst voor de actor 'een door de minister van CRM aangewezen instantie'. Om welke instantie het hier gaat is in de loop van het opstellen van de ontwerplijst niet duidelijk geworden. De Raad wijst u erop dat het daardoor ook geenszins zeker is dat de minister van OCW geldt als zorgdrager voor de archieven van deze instantie.

Pagina

3

Ons kenmerk

arc-2003.6426/3

§ 4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en - criteria

Uit het driehoeksverslag en de aanvullende rapportage blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie waarin ook rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur.

Met betrekking tot de aan die doelstelling gerelateerde selectiecriteria constateert de Raad dat als zodanig de criteria uit 1997 zijn gebruikt, die niet formeel zijn vastgesteld. De Raad is verontrust over het uitblijven van de door het Nationaal Archief aangekondigde aanpassingen in de wijze van archiefselectie, waarin de kwestie van de status van de selectiecriteria zou worden meegenomen.

§ 4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, onder d, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen.

Ten aanzien van de feitelijke toepassing van de selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria is het de Raad, op basis van het verslag driehoeksoverleg, zonder meer duidelijk, dat het administratieve belang, omvattende de aspecten 'verantwoording en bedrijfsvoering', genoegzaam is gewaardeerd. Het driehoeksverslag heeft de Raad er evenzeer van overtuigd dat met het belang van de recht- en bewijszoekenden voldoende rekening is gehouden.

5. *Nadere beoordeling van de ontwerplijst*

In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerplijst bezien. Deze geeft hem aanleiding tot het plaatsen van de volgende opmerkingen.

Handeling 14: het benoemen en ontslaan van leden van de commissie van vertegenwoordigers

Het lidmaatschap van een commissie is geen arbeidsrelatie en heeft dus ook geen rechtspositionele consequenties. Daarom lijkt de voorgestelde vernietigingstermijn van 75 jaar nodeloos lang. De Raad adviseert u deze termijn te heroverwegen.

Overigens is de Raad, naar aanleiding van de reactie van de Algemene Rijksarchivaris op het advies van de Raad n.a.v. de ontwerplijst *Academische ziekenhuizen* tot het inzicht gekomen dat ook voor handelingen met rechtspositionele consequenties de tot op heden gangbare termijn van 75 jaar langer is dan nodig. De directie van het ABP blijkt de bij het ABP aangesloten organisaties te adviseren om persoonsgegevens van pensioenverzekerden al na 10 jaar te vernietigen. De Raad adviseert deze aanbeveling van het ABP waar nodig ook voor deze lijst op te volgen

6. *Advies*
De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen voor de periode 1945-1981, met inachtneming van de opmerkingen die gemaakt zijn in dit advies.

Hoogachtend,

mr. W. Sorgdrager
Voorzitter

dr. J.A.Brandenburg
Algemeen secretaris

Pagina

4

Ons kenmerk

arc-2003.6426/3